

Türkiye ile Hindistan Dostluk Andlaşmasının onanmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri Komisyonu raporu (1/317)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2222, 6/193

18 . I . 1952

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Türkiye ile Hindistan Dostluk Andlaşmasının onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 31 . XII . 1951 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin cihan sulhünü takviye etmek ve korumak ve iyi niyet sahibi hür demokratik devletlerle karşılıklı en samimî ve dostane bir şekilde inkişaf ettirmek siyasetinin en tabîî bir neticesi olarak, her bakımdan ehemmiyeti derkâr bulunan ve esasen samimî dostluk bağlarıyla bağlı bulunduğumuz Hindistan Cumhuriyeti ile, Bakanlar Kurulunun 7 Mart 1951 tarihli ve 12623 sayılı, 1 Ağustos 1951 tarihli ve 13448 sayılı kararlarıyla verilen yetkiye tevfikân, Ankara'da, 14 Aralık 1951 tarihinde «Türkiye ve Hindistan arasında Dostluk Andlaşması» imzalanmıştır.

Bu Andlaşma ile, iki Âkîd Taraf, aralarında öteden beri mevcut olan tarihî dostluk bağlarını milletlerarası barışın nef'ine ve Birleşmiş Milletler Anayasası ruhuna uygun olarak geliştirmek ve iki memleket arasında çıkabilecek her türlü ihtilâfı muslihane yollarla halletmek hususundaki arzularını teyit eylemişler ve muslihane hal yollarının hangileri olacağını tasrih etmişlerdir.

Her iki Devlet, aralarında diplomasi ve konsolosluk münasebetleri idamesi arznsunu beyan ve bu kabîl temsilcilerin hukuki statüsünün, müteakabiliyet esası dairesinde, Hukuku Düvel kaidi ve teamüllerine ve en ziyade müsaadeye mazhar Devlet muamelesi esasına tâbi kılınacağını tesbit eylemişlerdir.

Mezkûr Andlaşmada, bu ana hükümler yanında; ticaret, seyrisefain, gümrük, havacılık, suçluların iadesi gibi iki memleketi ilgilendiren sairhususlara mütaallik ahkâm da mevcuttur. Bundan başka, iki Taraf uyrukluklarının yekdiğerinin ülkesinde, o ülkede mer'i kanun ve nizamlar dairesinde, serbestçe ikamet ve seyahatleri, mahkemelere müracaat ve adlî teşkilâtta yardım görmeleri hakkındaki hükümler de Andlaşmada yer almıştır.

Bu sonuncu hükümler, her ne kadar ayrıca ikamet anlaşmaları mevzutunu teşkil eder ise de, bittabi teferruatlı olacak olan böyle bir Anlaşmanın akdi imkânlarının husulüne intizaren, esasen dost Devletler arasında Milletlerarası Hukuk kaidelerinin tatbikinin icabettirdiği nispette bu mevzulara dair umumi mahiyetteki hükümlerin işbu Dostluk Andlaşmasına ithali, mezkûr Andlaşmanın daha etraflı ve mükemmel olmasını temin edeceği düşünülmüştür.

Andlaşma, iki memleket arasında daimî barış ve dostluğu derpiş eylediği cihetle, emsali andlaşmalar gibi, müddetsizdir.

Andlaşmanın tefsirinden zuhur edecek ihtilâflar, evvelâ müzakere yoluyla ve bunda muvaffak olunamadığı takdirde, Taraflarca üzerinde mutabık kalınacak diğeri bir şekilde halledilecektir. Türkçe, Hindu ve İngilizce dillerinde yazılmış olan Andlaşmanın her üç metni de asli nüsha vasfını haiz olmakla beraber, tereddüt halinde İngilizce metin muteber addolunacaktır. Bu suretle tefsir ihtilâflarının kolayca halli imkânı temin edilmiş bulunmaktadır.

Memleketimiz ve cihan sulhü için faydeli olacağına inanılarak imzalanmış olan işbu Dostluk Andlaşması yüksek Meclisin tasdikına arz olunur.

Dışışleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Dışışleri Komisyonu
Esas No. 1/317
Karar No. 13

26 . II . 1959

Yüksek Başkanlığa

Türkiye ile Hindistan arasında 14 Aralık 1951 tarihinde Ankara'da imzalanan Dostluk Andlaşmasının onanması hakkındaki kanun tasarısı komisyonumuzda Dışışleri Bakanlığı temsilcisinin huzuru ile incelendi.

Birleşmiş Milletler teşkilâtının bir üyesi olarak dünya sülhünü korumak ve milletlerarası İş birliğini daima geliştirmek isteyen Türkiye Cumhuriyetinin, aynı iyi niyeti besleyen diğer devletlerle dostluk andlaşmaları yapması gayet tabiidir. Bu itibarla, zaten samimî dostluk bağları ile bağlı bulunduğumuz Hindistan Cumhuriyeti ile Türkiye arasında imzalanan işbu Andlaşma memleketimizin menfaatlerine uygun görülmüş ve tasarı oybirliğiyle aynen kabul olunmuştur.

Büyük Meclise arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışışleri Ko. Başkanı

Samsun

F. Kesim

Denizli

A. Çobanoğlu

Bolu

F. Belen

Hatay

A. Melek

İzmir

V. Mentş

Konya

Z. Ebüzziya

Muğla

Z. Mandalinci

Erzurum

B. Dülger

İzmir

C. Baban

İzmir

C. Tunca

Kütahya

A. Gündüz

Muğla

N. Nadi

Sözcü

Niğde

N. Bilge

Ankara

S. M. Arsal

İmzada bulunamadı

Erzurum

R. S. Burçak

İzmir

O. Kapani

Kayseri

S. H. Ürgüblü

Mardin

K. Türkoğlu

Trabzon

H. Saka

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye ile Hindistan Dostluk Andlaşmasının onanmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hindistan Cumhuriyeti arasında 14 Aralık 1951 günü Ankara'da imzalanan Dostluk Andlaşması onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

A. Menderes

Devlet Bakanı

F. L. Karaosmanoğlu

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı

S. Aşaoğlu

Adalet Bakanı

R. Nasuhioğlu

Millî Savunma Bakanı

H. Köymen

Dışışleri Bakanı

F. Köprülü

Millî Eğitim Bakanı

T. İleri

Ekö. ve Ticaret Baaknı

Muhlis Ete

G. ve Tekel Bakanı

Sıtkı Yırcalı

Ulaştırma Bakanı

S. Kurtbek

İçişleri Bakanı

F. L. Karaosmanoğlu

Maliye Bakanı

H. Polatkan

Bayındırlık Bakanı

K. Zeytinoğlu

Sa. ve So. Y. Baaknı

Dr. E. H. Üstündağ

Tarım Bakanı

N. Ökmen

Çalışma Bakanı ve

İşletmeler Bakan V.

N. Özsan

TÜRKİYE ve HİNDİSTAN ARASINDA DOSTLUK ANDLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

ve

Hindistan Cumhurbaşkanı

İki memleket arasında öteden beri zaten mevcut olan eski dostluk bağlarını nazarı dikkate alarak; ve

Bu bağları milletlerarası barışın nef'ine ve Birleşmiş Milletler Anayasası ruhuna uygun olarak geliştirmek ve devam ettirmek üzere iş birliği yapmak arzusu ile;

Aralarında bir Dostluk Andlaşması akdini kararlaştırmışlar ve bu maksatla, yetkili murahhasları olarak:

Türkiye Cumhurbaşkanı :

İstanbul Milletvekili,

Dışişleri Bakanı

Profesör Doktor Fuad Köprülü'yü,

Hindistan Cumhurbaşkanı :

Hindistan'ın Türkiye Büyük Elçisi

Ekselâns Chandra Shekhar Jha'yı

Tâyin etmişler ve bu murahhaslar yekdiğerinin salâhiyetnamelerini tetkik ederek usulüne muvafık bulduktan sonra aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Madde — 1.

Türkiye Cumhuriyeti ile Hindistan Cumhuriyeti arasında daimî barış ve dostluk mevcut olacaktır.

Yüksek Âkîd Taraflar daima bu barış ve dostluğu muhafaza ve târsine ve iki memleket halkı arasındaki dostane münasebetleri geliştirmeye ve derinleştirmeye çalışacaklardır.

Madde — 2.

Yüksek Âkîd Taraflar diplomasi mümessilleri ve kendi ülkeleri dâhilinde, kararlaştıracakları şehirler, limanlar ve sair mahallerde ikamet edecek olan konsolosluk temsilcileri vasıtasıyla aralarında diplomasi ve konsolosluk münasebetleri idamesi hususunda mutabıktırlar.

Bu kabîl diplomasi ve konsolosluk temsilcileri, mütekabiliyet esası dairesinde, hukuku düvel gereğince bu gibi temsilcilere bahşedilmesi mütat olan imtiyaz ve muafiyetlere nâil olacaklar ve başka her hangi bir devletin mümâsil temsilcilerine bahşedilen imtiyaz ve muafiyetlerden de, mütekabiliyet şartıyla, faydalanacaklardır.

Madde — 3.

Yüksek Âkîd Taraflar, memleketleri arasındaki kültür bağlarını karşılıklı olarak kuvvetlendirmeyi ve geliştirmeyi ve sını ve zirai inkişaf hususunda birbirlerine mümkün olduğu nispette yardım etmeyi kabul ederler.

Madde — 4.

Yüksek Âkîd Taraflardan her birinin uyrukluları, diğèrinin ülkesinde, mütekabiliyet şartıyla ve o ülkede yürürlükte bulunan kanun ve nizamlar dairesinde, yerleşmek ve oturmak ve bu ülkeye gidip gelmek ve orada serbestçe dolaşmak hakkına sahip olacaklardır.

Madde — 5.

Yüksek Âkid Taraflardan her birinin uyrukluları, diğerinin ülkesinde, diğer Âkit Tarafın uyrukluları gibi, mahkemelere müracaat etmek ve adli teşkilâttan yardım görmek hakkına sahip olacaklardır.

Madde — 6.

Yüksek Âkid Taraflar, ticaret ve gümrük, seyrüsefain, havacılık, kültürel işler, suğuların iadesi ve her iki memleketi ilgilendiren sair meseleler hususındaki münasebetlerini esasen yürürlükte bulunan veya bilâhara aralarında akdedilecek olan hususi anlaşmalara göre tanzim ve idare etmekte mutabıktırlar.

Madde — 7.

Yüksek Âkid Taraflar, aralarındaki bütün anlaşmazlıkları mutad diplomasi yollarıyla halletmekte ve mâkul bir müddet zarfında bir hal suretine varılamadığı takdirde, her iki tarafça en münasip görülecek sair muslihane vasıtalarla tesviye eylemekte mutabıktırlar.

Madde — 8.

Bu Andlaşmanın tefsirinden çıkacak olan her hangi bir anlaşmazlık, evvel emirde, müzakere yoluyla tesviye edilecek ve mâkul bir müddet zarfında bir hal suretine varılamadığı takdirde üzerinde mutabık kalınacak bir tarzda hallolunacaktır.

Madde — 9.

İşbu Andlaşma Yüksek Âkid Taraflardan her birinin kendi Anayasa usullerine göre, mümkün olan en yakın tarihte tasdik olunacak ve tasdiknamelerin kabil olan en kısa zamanda Yeni - Delhi'de teatisinden 15 gün sonra yürürlüğe girecektir.

İşbu hususları tasdikan, yukarda isimleri zikredilen yetkili mürâhhaslar, - hepsi aynı derecede resmî mahiyeti haiz - , Hindu ve İngilizce birer metni de bulunan bu Andlaşmayı imzalamışlardır; tereddüt halinde İngilizce metin muteber olacaktır.

Bin dokuz yüz elli bir yılının Aralık ayının on dördüncü günü Ankara'da iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı adına

F. Köprülü

İstanbul Milletvekili

Dışişleri Bakanı

Hindistan Cumhurbaşkanı adına

Chandra Shekhar Jha

Hindistan'ın Türkiye Büyükelçisi